

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ДІАГНОСТИКИ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Стригуль Лариса Станіславівна,

к.е.н., доцент

Мелень Олена Валентинівна,

к.е.н., доцент

Побережна Наталія Миколаївна,

к.е.н., доцент

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

У сучасних складних умовах функціонування економіки України в кожній сфері відбувається пошук нових шляхів і методів підвищення ефективності діяльності, який є можливим лише на основі здійснення адекватної оцінки сучасного стану для подальшого окреслення перспектив на майбутнє за умови врахування отриманих результатів аналізу щодо визначення «вузьких» місць функціонування. Дослідження підходів оцінки ймовірності банкрутства не втратило своєї актуальності й сьогодні, оскільки науковцями ще не винайдено єдиної моделі, яка б могла достименно оцінити її вірогідність для підприємств різних сфер діяльності. Теоретичні та практичні аспекти діагностики ймовірності банкрутства підприємств знайшли відображення у наукових працях Мороза О. В., Берднікової Т. Б., Верби В.А., Бланка І. А., Лігоненко Л. О., Варганова А. С., Короткова Е. М., Ковальова А.П., Афанасьєва М. В., Савицької Г. В., Терещенка О. О., Зарубинського В.М. й інших вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів дозволили визначити, що жоден з дійсних способів оцінки вірогідності банкрутства не забезпечує точний результат. Тобто зусилля, що витрачаються на запобігання банкрутству, не є абсолютно ефективними і самі по собі створюють кризові процеси, базуючись на свідомо недійсній основі [1].

Для здійснення порівняльного аналізу переваг та недоліків методів діагностики ймовірності банкрутства слід взяти найбільш популярні у використанні, такі, як: двохфакторна модель Альтмана, п'ятифакторна модель

Альтмана, дискримінантні моделі Ліса і Таффлера, показник діагностики платоспроможності Конана і Гольдера, модель Спрінгейта, універсальна дискримінаційна функція О.О.Терещенка [2, с 260].

Аналіз результатів використання різних тестів для оцінки ймовірності банкрутства [3;4] по підприємству готельно-ресторанного бізнесу ТОВ «Сосновий бор» показує, що не виключені протилежні судження про рівень кризового стану на підприємстві та можливість його банкрутства (табл. 1).

Таблиця 2 - Діагностика банкрутства за різними тестами

Критерії оцінки	Граничне значення	Розрахункове значення (поточне)	Ступінь загрози банкрутства
1 Двохфакторний тест Э. Альтмана	0	1,03	< 50%
2 Тест Э. Альтмана	2,675	2,75	Банкрутство не загрожує
3 Тест Э. Альтмана для українських підприємств	1,23	1,27	Банкрутство не загрожує
4 Конана і Гольдера	0	-0,164	100%
5 Тест Р. Ліса	0,037	0,8	Дуже високий
6 Тест Таффлера	< 2	1,35	Ймовірність висока
7 Тест Спрінгейта	< 0,862	0,752	Потенційний банкрут
8 Тест О. Терещенка	$0 < Z_{тер} < 1$	0,36	Загроза банкрутства при відсутності заходів по санації

Таким чином визначено, що результати оцінювання за різними методиками діагностики банкрутства дуже протирічать одне одному. Тому потребують додаткового дослідження їх переваги та недоліки щодо застосування саме для підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Дослідження змін, що відбуваються на підприємствах сфери послуг і зокрема підприємств готельно-ресторанного бізнесу також зумовлює проблеми й особливості їх оцінювання та прогнозування.

Виконаний аналіз та узагальнення дозволили зробити висновок, що розглянуті підходи прогнозування банкрутства зарубіжних авторів мають ряд істотних обмежень для їх використання на українських підприємствах

готельно-ресторанного бізнесу. Вони не адаптовані до вітчизняної економіки і не враховують специфіку діяльності вітчизняних підприємств, а саме: особливості в системі бухгалтерського обліку та податковому законодавстві, вплив інфляції на формування показників діяльності підприємства, галузеву приналежність підприємства готельно-ресторанного бізнесу й ін. Дискримінантна модель О. Терещенка має значні переваги над традиційними підходами з огляду на її переваги такі як: урахування специфіки діяльності суб'єктів; охоплення незначної кількості показників; доступність інформації, необхідних для розрахунку параметрів моделі.

Таким чином, використання різноманітних методів під час дослідження функціонування підприємств готельно-ресторанного бізнесу є необхідним для повноцінного аналізу. Оскільки саме комплексний підхід до оцінки дає змогу вирішити низку складних завдань функціонування підприємств, то в сучасній аналітичній практиці необхідно добре розумітись в методах та особливостях їх застосування в залежності від цілей дослідження, вміти їх практично застосовувати для моделювання реальних ситуацій.

Список використаної літератури:

1. Дягель О.Ю. Диагностика вероятности банкротства организаций: сущность, задачи и сравнительная характеристика методов. Часть 2 [Електронний ресурс] / О.Ю. Дягель, К.О. Энгельгардт // Финансовый анализ: портал журнала URL. – Режим доступа: <http://1fin.ru/?id=201>
2. Бідник Н. Б. Використання математичних методів і моделей в економіці, фінансах / Н. Б. Бідник // Науковий вісник НЛТУ України: збірник науково-технічних праць. – Л. : НЛТУ України, 2008. – Вип. 18.6. – С. 258-262.
3. Лепейко Т.І., Доценко П.О. Аналіз сучасних методик прогнозування ймовірності банкрутства підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://masters.donntu.edu.ua/2012/iem/subbrysl/library/bancrutcy.pdf>
4. Чурсина Ю.А. Диагностика банкротства предприятия [Електронний ресурс] / Ю.А. Чурсина, К.В. Кондратьева. – Режим доступа: http://www.auditfin.com/fin/2013/1/2013_I_03_11.pdf